Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 17 grudnia 2020 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Pilny tryb prejudycjalny – Współpraca policyjna i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW – Europejski nakaz aresztowania – Artykuł 4a ust. 1 – Procedura przekazywania osób między państwami członkowskimi – Przesłanki wykonania – Podstawy fakultatywnej odmowy wykonania – Wyjątki – Obligatoryjne wykonanie – Kara orzeczona zaocznie – Ucieczka osoby ściganej – Dyrektywa (UE) 2016/343 – Artykuły 8 i 9 – Prawo do obecności na rozprawie – Wymogi w wypadku skazania w trybie zaocznym – Weryfikacja przy przekazywaniu skazanego

W sprawie C-416/20 PPU

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (wyższy sąd krajowy w Hamburgu, Niemcy) postanowieniem z dnia 4 września 2020 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 7 września 2020 r., w postępowaniu dotyczącym wykonania europejskich nakazów aresztowania wydanych wobec

TR

przy udziale:

Generalstaatsanwaltschaft Hamburg,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: M. Vilaras, prezes izby, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin (sprawozdawca) i K. Jürimäe, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Tanchev,

sekretarz: M. Krausenböck, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 19 listopada 2020 r.,

rozważywszy uwagi, które przestawili:

– w imieniu Generalstaatsanwaltschaft Hamburg – J. Fröhlich, w charakterze pełnomocnika,

– w imieniu rządu niemieckiego – J. Möller, M. Hellmann i F. Halabi, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu rumuńskiego – E. Gane, L.-E. Batagoi i A. Wellman, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

– w imieniu rządu polskiego – B. Majczyna i J. Sawicka, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Komisji Europejskiej – C. Ladenburger, M. Wasmeier i S. Grünheid, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 10 grudnia 2020 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 8 i 9 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dz.U. 2016, L 65, s. 1).

2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania w sprawie wykonania, w Niemczech, europejskich nakazów aresztowania wydanych w dniu 7 października 2019 r. przez Judecătoria Deva (sąd pierwszej instancji w Devie, Rumunia) oraz w dniu 4 lutego 2020 r. przez Tribunalul Hunedoara (sąd okręgowy w Hunedoarze, Rumunia) w celu wykonania kar pozbawienia wolności, na które TR został skazany przez sądy rumuńskie w trybie zaocznym.

Ramy prawne

Prawo Unii

Decyzja ramowa 2002/584

3 Motywy 1, 5–7, 10 i 12 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 19, t. 6, s. 34), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową 2002/584") mają następujące brzmienie:

„(1) Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej w Tampere z dnia 15 i 16 października 1999 r., w szczególności z ich pkt 35, należy znieść formalną procedurę ekstradycyjną między państwami członkowskimi w odniesieniu do prawomocnie skazanych osób uciekających przed sprawiedliwością [osób, które próbują unikać wymiaru sprawiedliwości] oraz należy przyspieszyć procedury ekstradycyjne w odniesieniu do osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa.

[…]

(5) Cel Unii [Europejskiej], jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych, w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku w sprawach karnych, stwarza możliwość usunięcia złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości przewlekania postępowania [w celach wykonania wyroku lub ścigania w sprawach karnych, umożliwia wyeliminowanie złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanego z nimi ryzyka przewlekania postępowania]. Dominująca do

dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne [Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu, w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, orzeczeń w sprawach karnych, obejmujący zarówno orzeczenia wydane w toku postępowania, jak i kończące postępowanie].

(6) Europejski nakaz aresztowania, przewidziany w niniejszej decyzji ramowej stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający [w życie] zasadę wzajemnego uznawania, którą Rada Europejska określa jako »kamień węgielny« współpracy sądowej.

(7) Jako że cel, jakim jest zastąpienie systemu wielostronnej ekstradycji, zbudowany na fundamencie Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., nie może zostać w sposób wystarczający osiągnięty przez działające jednostronnie państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Rada może przyjąć odpowiednie środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, wymienioną w tym ostatnim artykule, niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza środki niezbędne [poza to, co jest konieczne] dla osiągnięcia tego celu.

[…]

(10) Mechanizm europejskiego nakazu aresztowania opiera się na wysokim stopniu zaufania w stosunkach między państwami członkowskimi. Jego wykonanie [stosowanie] można zawiesić jedynie w przypadku poważnego i trwałego naruszenia przez jedno z państw członkowskich zasad określonych w art. 6 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, ustalonych [stwierdzonego] przez Radę na podstawie art. 7 ust. 1 wymienionego traktatu ze skutkami określonymi w jego art. 7 ust. 2.

[…]

(12) Niniejsza decyzja ramowa respektuje prawa podstawowe i przestrzega zasad uznanych w art. 6 [TUE] oraz tych, które znajdują odbicie [zasad odzwierciedlonych] w Karcie Podstawowych Praw Unii Europejskiej [Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej], w szczególności w jej rozdziale VI. […]”

4 Artykuł 1 tej decyzji ramowej, zatytułowany „Definicja europejskiego nakazu aresztowania i zobowiązania do jego wykonania”, stanowi:

„1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną [orzeczenie sądowe wydane] przez państwo członkowskie w celu aresztowania [zatrzymania] i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wniosek, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności].

2. Państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej.

3. Niniejsza decyzja ramowa nie skutkuje modyfikacją [nie prowadzi do zmiany] obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 [UE]”.

5 Artykuł 4a wspomnianej decyzji ramowej, zatytułowany „Decyzje [Orzeczenia] wydane w wyniku rozprawy, na której dana osoba nie stawiła się osobiście”, stanowi:

„1. Organ sądowy wykonujący może także odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego z myślą o wykonaniu [w celu wykonania] kary pozbawienia wolności lub zastosowaniu [zastosowania] środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności], jeżeli dana osoba nie stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, chyba że w europejskim nakazie aresztowania stwierdza się, że dana osoba, zgodnie z dalszymi wymogami proceduralnymi określonymi w prawie krajowym wydającego państwa członkowskiego:

a) w odpowiednim terminie:
   (i) została wezwana osobiście i tym samym została poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, albo inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedziała o wyznaczonej rozprawie;

   oraz
   (ii) została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie;

albo

b) wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez daną osobę albo przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił jej na rozprawie;

albo

c) po doręczeniu jej orzeczenia i wyraźnym pouczeniu o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia:
   (i) wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia;

   lub
   (ii) w ustawowym terminie nie wystąpiła o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania;

   albo

d) orzeczenie nie zostało jej doręczone osobiście, ale:
   (i) zostanie jej bezzwłocznie doręczone osobiście po jej przekazaniu oraz zostanie wyraźnie pouczona o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia;

   oraz
   (ii) zostanie poinformowana o terminie, w którym musi wystąpić o takie ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyć odwołanie, jak wspomniano w odnośnym europejskim nakazie aresztowania.

2. Jeżeli europejski nakaz aresztowania został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności] na warunkach określonych w ust. 1 lit. d), a dana osoba nie otrzymała wcześniej żadnej urzędowej informacji

o prowadzonym przeciwko niej postępowaniu karnym, może ona, po otrzymaniu informacji o treści europejskiego nakazu aresztowania, wystąpić o kopię [odpis] wyroku, zanim zostanie ona przekazana. Natychmiast po otrzymaniu przez organ wydający [nakaz] informacji o tym żądaniu dostarcza on poszukiwanej osobie odpis wyroku za pośrednictwem organu wykonującego [nakaz]. Żądanie poszukiwanej osoby nie powinno opóźniać [nie wstrzymuje] ani procedury jej przekazywania, ani decyzji o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania. Wyrok jest dostarczany danej osobie jedynie tytułem informacji; dostarczenie go nie stanowi formalnego doręczenia wyroku, ani nie uruchamia biegu żadnych terminów mających zastosowanie w przypadku wystąpienia o ponowne rozpoznanie sprawy lub złożenia odwołania.

3. Jeżeli dana osoba zostaje wydana [przekazana] na warunkach określonych w ust. 1 lit. d) i jeżeli wystąpiła ona o ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyła odwołanie, to do czasu zakończenia tych postępowań zasadność zatrzymania [aresztowania] tej osoby w oczekiwaniu na ponowne rozpoznanie sprawy lub postępowanie odwoławcze podlega weryfikacji zgodnie z prawem wydającego [nakaz] państwa członkowskiego – w regularnych odstępach czasu albo na wniosek tej osoby. Weryfikacji takiej dokonuje się zwłaszcza pod kątem możliwości zawieszenia lub przerwania zatrzymania [aresztowania]. Ponowne rozpoznanie sprawy lub postępowanie odwoławcze rozpoczynają się [rozpoczyna się] w odpowiednim terminie po przekazaniu danej osoby".

Decyzja ramowa 2009/299

6 Motyw 1 decyzji ramowej Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniającej decyzje ramowe 2002/584/WSiSW, 2005/214/WSiSW, 2006/783/WSiSW, 2008/909/WSiSW oraz 2008/947/WSiSW i tym samym wzmacniającej prawa procesowe osób oraz ułatwiającej stosowanie zasady wzajemnego uznawania do orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) ma następujące brzmienie:

„Zgodnie z wykładnią Europejskiego Trybunału Praw Człowieka prawo oskarżonego do stawienia się osobiście na rozprawie wynika z prawa do rzetelnego procesu sądowego określonego w art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Trybunał orzekł również, że to prawo oskarżonego do stawienia się osobiście na rozprawie nie ma charakteru bezwzględnego oraz że w pewnych okolicznościach oskarżony może z własnej woli zrezygnować – wyraźnie lub w sposób dorozumiany, lecz jednoznaczny – z korzystania z tego prawa".

Dyrektywa 2016/343

7 W myśl motywów 33 i 35 dyrektywy 2016/343:

„(33) Prawo do rzetelnego procesu sądowego stanowi jedną z podstawowych zasad społeczeństwa demokratycznego. Prawo podejrzanych i oskarżonych do obecności na rozprawie wywodzi się z tego prawa i powinno być zapewnione w całej Unii.

[…]

(35) Prawo podejrzanych lub oskarżonych do obecności na rozprawie nie jest prawem bezwzględnym. W pewnych okolicznościach podejrzani lub oskarżeni powinni mieć możliwość zrzeczenia się tego prawa, w sposób wyraźny lub dorozumiany, lecz jednoznaczny".

8 Artykuł 8 tej dyrektywy, zatytułowany „Prawo do obecności na rozprawie", ma następujące brzmienie:

„1. Państwa członkowskie zapewniają podejrzanym lub oskarżonym prawo do obecności na rozprawie.

2. Państwa członkowskie mogą postanowić, że rozprawa, której wynikiem może być orzeczenie w przedmiocie winy lub niewinności podejrzanego lub oskarżonego, może odbyć się pod jego nieobecność, pod warunkiem że:

a) podejrzanego lub oskarżonego powiadomiono we właściwym czasie o rozprawie i o konsekwencjach niestawiennictwa; lub

b) podejrzany lub oskarżony, którego powiadomiono o rozprawie, jest reprezentowany przez umocowanego obrońcę, wybranego przez tego podejrzanego lub oskarżonego lub wyznaczonego z urzędu.

3. Orzeczenie wydane zgodnie z ust. 2 można wykonać wobec danego podejrzanego lub oskarżonego.

4. Jeżeli w państwach członkowskich dopuszcza się możliwość odbywania rozpraw pod nieobecność podejrzanych lub oskarżonych, lecz nie ma możliwości spełnienia warunków określonych w ust. 2 niniejszego artykułu, ponieważ nie da się ustalić miejsca pobytu podejrzanego lub oskarżonego mimo podjęcia starań w rozsądnym zakresie, państwa członkowskie mogą postanowić, że orzeczenie może jednak zostać wydane i wykonane. W takim przypadku państwa członkowskie zapewniają, aby z chwilą powiadomienia podejrzanego lub oskarżonego o orzeczeniu, w szczególności z chwilą jego zatrzymania, powiadomiono go także o możliwości zaskarżenia orzeczenia i o prawie do wznowienia postępowania lub do innego środka prawnego, zgodnie z art. 9.

5. Niniejszy artykuł stosuje się z zastrzeżeniem przepisów krajowych, zgodnie z którymi sędzia lub właściwy sąd mają możliwość czasowego wyłączenia podejrzanego lub oskarżonego z rozprawy, gdy jest to konieczne w interesie zapewnienia właściwego przebiegu postępowania karnego, pod warunkiem przestrzegania prawa do obrony.

6. Niniejszy artykuł stosuje się z zastrzeżeniem przepisów krajowych, zgodnie z którymi postępowania lub niektóre ich etapy są prowadzone na piśmie, pod warunkiem że jest to zgodne z prawem do rzetelnego procesu sądowego”.

9 Artykuł 9 tej dyrektywy, zatytułowany „Prawo do wznowienia postępowania”, stanowi:

„Państwa członkowskie zapewniają, aby w sytuacji gdy podejrzani lub oskarżeni nie byli obecni na swojej rozprawie, a warunki określone w art. 8 ust. 2 nie zostały spełnione, osoby te miały prawo do wznowienia postępowania lub innego środka prawnego, który umożliwia ponowne rozpoznanie sprawy co do jej istoty, w tym ocenę nowych dowodów, i który może prowadzić do uchylenia pierwotnego orzeczenia. W związku z tym państwa członkowskie zapewniają takim podejrzanym i oskarżonym prawo do obecności i skutecznego udziału, zgodnie z procedurami określonymi w prawie krajowym, oraz do korzystania z prawa do obrony”.

Prawo niemieckie

10 Artykuł 83 Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (ustawy o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych) z dnia 23 grudnia 1982 r. (BGBl.1982 I, s. 2071), w brzmieniu opublikowanym w dniu 27 czerwca 1994 r. (BGBl. 1994 I, s. 1537), stanowi:

„1. Ekstradycja nie jest dopuszczalna, jeżeli:

[…]

3) celem wniosku [o ekstradycję] jest wykonanie kary, a skazany nie stawił się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano wyrok skazujący […]

2. Niezależnie od przepisów ust. 1 pkt 3 ekstradycja jest zgodna z prawem, jeżeli:

1) skazany
   a) we właściwym czasie
      (aa) został osobiście wezwany do wzięcia udziału w rozprawie, w wyniku której wydano wyrok, albo
      (bb) inną drogą rzeczywiście otrzymał urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że skazany wiedział o wyznaczonej rozprawie; oraz
   b) został poinformowany, że wyrok może zostać wydany również wtedy, gdy nie stawi się na rozprawie.

2) skazany, wiedząc o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu, w którym uczestniczył obrońca, uniemożliwił osobiste wezwanie poprzez ucieczkę, lub

3) skazany, wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzielił pełnomocnictwa obrońcy, aby go bronił na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił go na rozprawie.

[…]

4. Niezależnie od przepisów ust. 1 pkt 3 ekstradycja jest zgodna z prawem także w przypadku, gdy wyrok, niezwłocznie po jego wydaniu przez wnioskujące państwo członkowskie, zostanie doręczony osobiście osobie skazanej i zostanie ona wyraźnie pouczona o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, o którym mowa w ust. 3 zdanie drugie, jak również o terminach na dokonanie tych czynności".

Postępowanie główne

11 Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że do sądu odsyłającego, Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (wyższego sądu krajowego w Hamburgu, Niemcy), wpłynęły dwa europejskie nakazy aresztowania wydane przez organy rumuńskie odpowiednio w dniu 7 października 2019 r. i w dniu 4 lutego 2020 r., dotyczące przekazania TR, obywatela rumuńskiego, w celu wykonania kar pozbawienia wolności, na które został on skazany w trybie zaocznym przez rumuńskie sądy. Obecnie, od dnia 31 marca 2020 r., TR jest umieszczony w areszcie ekstradycyjnym w Hamburgu (Niemcy).

12 Wobec TR wydano:

– pierwszy prawomocny zaoczny wyrok skazujący wydany przez sądy rumuńskie za trzykrotne popełnienie przestępstwa stosowania groźby karalnej oraz jednokrotne popełnienie przestępstwa umyślnego podpalenia, na karę 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 1832 dni pozbawienia wolności, pomniejszoną o okres już wykonanej kary od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 14 kwietnia 2017 r., jak również na karę dodatkowych 48 dni za popełnienie przestępstwa stosowania szantażu oraz zniszczenia mienia (w warunkach powrotu do przestępstwa);

– drugi wyrok zaoczny skazujący na karę 4 lat pozbawienia wolności, z której do odbycia pozostały mu jeszcze 2 lata i cztery miesiące, powiększone o 1786 dni pozostałej do odbycia części kary wynikającej z innego wyroku skazującego za przynależność do grupy przestępczej, handel środkami odurzającymi w związku z przynależnością do grupy przestępczej, dwa przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji oraz spowodowanie uszczerbku na zdrowiu.

13 Z postanowienia odsyłającego wynika, że TR w październiku 2018 r. zbiegł do Niemiec, aby uniknąć wszczętego przeciwko niemu w Rumunii postępowania karnego, które zakończyło się wydaniem wyroków skazujących wskazanych w poprzedzającym punkcie niniejszego wyroku.

14 W następstwie wniosku o udzielenie informacji organy rumuńskie poinformowały prokuraturę generalną w Hamburgu, że jeśli chodzi o wyroki skazujące, których dotyczą europejskie nakazy aresztowania z dnia 7 października 2019 r. i z dnia 4 lutego 2020 r., wezwanie nie mogło zostać doręczone oskarżonemu osobiście w miejscu zamieszkania w Rumunii. W związku z tym, zgodnie z prawem rumuńskim, oficjalne powiadomienie było każdorazowo pozostawiane w miejscu zamieszkania oskarżonego, gdyż prawo rumuńskie stanowi, że po upływie terminu dziesięciu dni wezwanie uznaje się za doręczone.

15 Organy rumuńskie dodały, że w obydwu postępowaniach, w których zapadły wspomniane wyroki skazujące, oskarżony był reprezentowany: w pierwszej instancji przez obrońców z wyboru, a w postępowaniu apelacyjnym przez obrońców z urzędu wyznaczonych przez sądy.

16 Z europejskiego nakazu aresztowania wydanego przez Judecătoria Deva (sąd pierwszej instancji w Devie, Rumunia) oraz z informacji uzupełniających przedłożonych w dniu 20 maja 2020 r. wynika, że TR, mimo iż wiedział o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu, nie stawił się ani na rozprawie w pierwszej instancji przed tym sądem, ani na rozprawie apelacyjnej przed Curtea de Apel Alba Iulia (sądem apelacyjnym w Alba Iulia, Rumunia), ale że wiedząc o rozprawie wyznaczonej przed Judecătoria Deva (sądem pierwszej instancji w Devie), TR udzielił pełnomocnictwa obrońcy z wyboru, który faktycznie bronił go w pierwszej instancji. Na rozprawie apelacyjnej TR był reprezentowany przez obrońcę wyznaczonego z urzędu.

17 Jednakże organy rumuńskie odmówiły uwzględnienia wniosku organów niemieckich dotyczącego uzyskania gwarancji wznowienia postępowań karnych, o których mowa, ponieważ TR został prawidłowo wezwany, w związku z czym wyroki skazujące nie podlegają zaskarżeniu na podstawie rumuńskich przepisów dotyczących postępowania karnego.

18 Orzeczeniem z dnia 28 maja 2020 r. sąd odsyłający, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami niemieckimi, zezwolił na przekazanie TR do Rumunii w wykonaniu europejskich nakazów aresztowania wydanych w dniach 7 października 2019 r. i 4 lutego 2020 r. Orzekając w ten sposób, sąd ten uznał, że o ile przekazanie danej osoby w celu wykonania kary jest co prawda wyłączone, gdy osoba ta nie stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano wyrok skazujący, o tyle TR uniemożliwił osobiste wezwanie go w Rumunii, ponieważ zbiegł do Niemiec. Ponadto wiedział on o toczącym się względem niego postępowaniu, w którym reprezentował go obrońca.

19 TR zgłosił zastrzeżenia co do swojej ekstradycji i sprzeciwił się ekstradycji uproszczonej przewidzianej w art. 41 ustawy o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych.

20 Kwestionuje on orzeczenie z dnia 28 maja 2020 r. dotyczące zarządzenia jego ekstradycji, podnosząc, że przekazanie go do Rumunii jest niezgodne z prawem z powodu nieudzielenia przez organy rumuńskie gwarancji co do przysługującego mu prawa do wznowienia postępowań karnych, o których mowa, a brak takich gwarancji jest niezgodny z art. 8 i 9 dyrektywy 2016/343.

21 W tych okolicznościach Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (wyższy sąd krajowy w Hamburgu) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy w przypadku decyzji o ekstradycji osoby, która została skazana pod swoją nieobecność, z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w celu przeprowadzenia postępowania karnego przepisy dyrektywy (UE) 2016/343, w szczególności jej art. 8 i 9, należy

interpretować w ten sposób, że dopuszczalność ekstradycji – zwłaszcza w tak zwanym przypadku ucieczki – jest zależna od spełnienia przez państwo wnioskujące warunków określonych w tej dyrektywie?”.

W przedmiocie trybu pilnego

22 Sąd odsyłający wnosi o zastosowanie do niniejszego odesłania pilnego trybu prejudycjalnego przewidzianego w art. 107 regulaminu postępowania przed Trybunałem.

23 W tym względzie należy stwierdzić w pierwszej kolejności, że pytanie przedłożone przez sąd odsyłający dotyczy zarówno wykładni decyzji ramowej 2002/584, jak i wykładni dyrektywy 2016/343, które wchodzą w zakres dziedzin objętych tytułem V części trzeciej traktatu FUE, dotyczącym przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Odesłanie to może w konsekwencji podlegać rozpoznaniu w pilnym trybie prejudycjalnym.

24 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o kryterium związane z pilnym charakterem, zgodnie z orzecznictwem Trybunału należy uwzględnić okoliczność, że osoba, której dotyczy sprawa w postępowaniu głównym, jest obecnie pozbawiona wolności, a przedłużenie jej aresztowania zależy od rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym (wyrok z dnia 28 listopada 2019 r., Spetsializirana prokuratura, C-653/19 PPU, EU:C:2019:1024, pkt 22).

25 W niniejszym wypadku materiały zawarte w aktach sprawy, którymi dysponuje Trybunał, świadczą o tym, że pilny charakter sprawy w rozumieniu art. 107 § 2 regulaminu wynika z poważnych skutków, jakie opóźnione jej rozstrzygnięcie mogłoby mieć dla osoby objętej europejskimi nakazami aresztowania, które ma wykonać sąd odsyłający (w szczególności ze względu na pozbawienie jej wolności poprzez umieszczenie w areszcie ekstradycyjnym w Hamburgu od dnia 31 marca 2020 r.), oraz że jej wydanie do Rumunii lub zwolnienie zależy od odpowiedzi na przedłożone Trybunałowi pytanie prejudycjalne.

26 W tych okolicznościach czwarta izba Trybunału, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po wysłuchaniu rzecznika generalnego, w dniu 23 września 2020 r. postanowiła uwzględnić wniosek sądu odsyłającego o rozpoznanie odesłania prejudycjalnego w trybie pilnym.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

27 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w ramach ustanowionej w art. 267 TFUE procedury współpracy między sądami krajowymi a Trybunałem, do tego ostatniego należy udzielenie sądowi krajowemu użytecznej odpowiedzi, która umożliwi mu rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu. Mając to na uwadze, Trybunał powinien w razie potrzeby przeformułować przedłożone mu pytania (wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).

28 W niniejszym wypadku z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że sąd odsyłający ma za zadanie wypowiedzieć się co do zgodności z prawem przekazania TR organom rumuńskim na podstawie przepisów art. 83 ustawy o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych, które to przepisy wdrażają art. 4a decyzji ramowej 2002/584 do prawa niemieckiego.

29 Sąd odsyłający twierdzi, że przesłanki konieczne do takiego przekazania są spełnione, ponieważ, po pierwsze, osoba ta, podjąwszy ucieczkę do Niemiec, co uniemożliwiło tym samym jej osobiste wezwanie, świadomie uchyliła się od udziału w postępowaniach, w wyniku których zostały wydane europejskie nakazy aresztowania, które sąd ten ma wykonać, a po drugie, osoba ta była reprezentowana w tych postępowaniach, w pierwszej instancji przez obrońcę z wyboru, a w postępowaniu apelacyjnym

przez obrońcę z urzędu wyznaczonego przez sądy. Natomiast TR podniósł przed tym sądem, że przekazanie to jest niezgodne z prawem w świetle wymogów wskazanych w art. 8 i 9 dyrektywy 2016/343, ponieważ w Rumunii nie istnieje jakakolwiek gwarancja wznowienia postępowań karnych przeciwko niemu.

30 W tych okolicznościach należy rozumieć, że zadane pytanie dotyczy ustalenia, czy art. 4a decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, iż w sytuacji gdy dana osoba udaremniła jej osobiste wezwanie i nie stawiła się na rozprawie, ponieważ zbiegła do państwa członkowskiego wykonującego nakaz, organ sądowy wykonujący nakaz może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności wyłącznie na tej podstawie, że organ ten nie dysponuje zapewnieniem, iż w przypadku przekazania do państwa członkowskiego wydającego nakaz będzie przestrzegane prawo do wznowienia postępowania określone w art. 8 i 9 dyrektywy 2016/343.

31 Należy przypomnieć, że celem decyzji ramowej 2002/584 – jak wynika w szczególności z jej art. 1 ust. 1 i 2 oraz motywów 5 i 7 – jest zastąpienie wielostronnego systemu ekstradycji opartego na Europejskiej konwencji o ekstradycji, sporządzonej w Paryżu dnia 13 grudnia 1957 r., systemem przekazywania między organami sądowymi osób skazanych bądź podejrzanych w celu wykonania wyroku lub przeprowadzenia postępowania karnego, przy czym ten drugi system jest oparty na zasadzie wzajemnego uznawania [wyroki: z dnia 29 stycznia 2013 r., Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, pkt 33; z dnia 11 marca 2020 r., SF (europejski nakaz aresztowania – gwarancja ponownego przekazania do państwa wykonującego nakaz), C-314/18, EU:C:2020:191, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo].

32 Wspomniana decyzja ramowa służy zatem, dzięki ustanowieniu nowego, prostszego i wydajniejszego systemu przekazywania osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie przepisów ustawy karnej, ułatwieniu i przyspieszeniu współpracy wymiarów sprawiedliwości, przyczyniając się w ten sposób do realizacji wyznaczonego Unii celu, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w oparciu o wysoki stopień zaufania, jakie powinno istnieć między państwami członkowskimi [wyroki: z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, pkt 37; z dnia 24 września 2020 r., Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (zasada szczególności), C-195/20 PPU, EU:C:2020:749, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo].

33 W obszarze regulowanym decyzją ramową 2002/584 zasada wzajemnego uznawania, stanowiąca – jak wynika zwłaszcza z jej motywu 6 – „kamień węgielny" współpracy sądowej w sprawach karnych, znajduje swój wyraz w art. 1 ust. 2 tej decyzji ramowej, wprowadzającym regułę, zgodnie z którą państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami tej decyzji ramowej. Zgodnie z przepisami tej decyzji ramowej państwa członkowskie mogą bowiem odmówić wykonania takiego nakazu, wyłącznie gdy zachodzą podstawy do obligatoryjnej odmowy wykonania przewidziane w jej art. 3 oraz podstawy do fakultatywnej odmowy wykonania wyszczególnione w art. 4 i 4a decyzji ramowej 2002/584. Ponadto wykonujący nakaz organ sądowy może uzależnić wykonanie europejskiego nakazu aresztowania wyłącznie od spełnienia przesłanek określonych w art. 5 decyzji ramowej 2002/584 (wyrok z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).

34 W konsekwencji wykonanie europejskiego nakazu aresztowania stanowi zasadę, zaś odmowa wykonania jest przewidziana jako wyjątek, który należy interpretować ściśle [wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., Minister for Justice and Equality (nieprawidłowości w systemie sądownictwa), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo].

35 W odniesieniu w szczególności do przypadku, w którym europejski nakaz aresztowania dotyczy kary orzeczonej zaocznie, art. 5 pkt 1 decyzji ramowej 2002/584 w wersji pierwotnej przewidywał zasadę, zgodnie z którą wykonujące nakaz państwo członkowskie może w takim przypadku uzależnić przekazanie osoby, która podlega europejskiemu nakazowi aresztowania, od warunku, że w wydającym

nakaz państwie członkowskim zagwarantowane będzie ponowne rozpatrzenie sprawy w obecności zainteresowanej osoby (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 52).

36 Przepis ten został uchylony przez decyzję ramową 2009/299 i zastąpiony w decyzji ramowej 2002/584 nowym art. 4a, który ogranicza możliwość odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania, wymieniając w sposób precyzyjny i spójny warunki, w jakich nie należy odmawiać uznania i wykonania orzeczenia wydanego w wyniku rozprawy, na której dana osoba nie stawiła się osobiście (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo).

37 Wspomniany art. 4a zapewnia harmonizację przesłanek wykonywania europejskiego nakazu aresztowania w wypadku zaocznego wydania wyroku skazującego, odzwierciedlającą konsensus osiągnięty wspólnie przez wszystkie państwa członkowskie co do znaczenia, jakie należy przyjąć w świetle prawa Unii w odniesieniu do praw procesowych, z których korzystają skazane zaocznie osoby podlegające europejskiemu nakazowi aresztowania (wyrok z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, pkt 62).

38 Jak wynika z samej treści art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584, wykonujący nakaz organ sądowy może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności, jeżeli dana osoba nie stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, chyba że w europejskim nakazie aresztowania stwierdza się, że zostały spełnione przesłanki ustanowione odpowiednio w lit. a)–d) tego przepisu (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo).

39 Artykuł 4a decyzji ramowej 2002/584 ma na celu zagwarantowanie wysokiego poziomu ochrony i umożliwienie organowi wykonującemu nakaz przekazania zainteresowanego pomimo jego nieobecności na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie nakładające karę, przy pełnym poszanowaniu prawa do obrony (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 58).

40 Jak już orzekł Trybunał, prawodawca Unii przyjął tym samym rozwiązanie polegające na wyczerpującym wskazaniu wypadków, w których wykonanie europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary orzeczonej zaocznie nie jest uważane za naruszenie prawa do obrony (zob. podobnie wyrok z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, pkt 44).

41 Zatem wykonujący nakaz organ sądowy jest zobowiązany do wykonania europejskiego nakazu aresztowania, pomimo nieobecności danej osoby na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, jeżeli zweryfikowano wystąpienie jednej z okoliczności określonych w art. 4a ust. 1 lit. a), b), c) lub d) decyzji ramowej 2002/584 (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 55).

42 Poza tym Trybunał orzekł, że art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 nie narusza ani prawa do skutecznej ochrony sądowej i sprawiedliwego procesu, ani prawa do obrony zagwarantowanych, odpowiednio, przez art. 47 i art. 48 ust. 2 karty praw podstawowych, a zatem jest zgodny z wymogami wynikającymi z karty (zob. podobnie wyrok z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, pkt 53, 54).

43 Co się tyczy wspomnianej przez sąd odsyłający dyrektywy 2016/343 należy zauważyć, że jej art. 8 ust. 1 zapewnia podejrzanym lub oskarżonym prawo do obecności na rozprawie. Jednakże zgodnie z ust. 2 tego przepisu państwa członkowskie mogą postanowić, że rozprawa, której wynikiem może być orzeczenie w przedmiocie winy lub niewinności podejrzanego lub oskarżonego, może odbyć się pod jego nieobecność, jeżeli są spełnione przesłanki wskazane w tym ustępie.

44 Poza tym, zgodnie z art. 9 wspomnianej dyrektywy państwa członkowskie powinny zapewnić, aby w sytuacji gdy podejrzani lub oskarżeni nie byli obecni na swojej rozprawie, a przesłanki określone w art. 8 ust. 2 dyrektywy 2016/343 nie zostały spełnione, osoby te miały prawo do wznowienia postępowania lub innego środka prawnego, który umożliwia ponowne rozpoznanie sprawy co do jej istoty, w tym ocenę nowych dowodów, i który może prowadzić do uchylenia pierwotnego orzeczenia.

45 Należy stwierdzić, że decyzja ramowa 2002/584 zawiera przepis szczególny, a mianowicie art. 4a, który odnosi się konkretnie do sytuacji, gdy europejski nakaz aresztowania został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności w odniesieniu do zainteresowanego, który nie stawił się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie nakładające tę karę lub zastosowano ten środek.

46 W tym kontekście ewentualna niezgodność prawa krajowego wydającego nakaz państwa członkowskiego z przepisami dyrektywy 2016/343 nie może stanowić przyczyny mogącej uzasadnić odmowę wykonania europejskiego nakazu aresztowania.

47 Powoływanie przepisów dyrektywy w celu przeciwstawienia się wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania umożliwiłoby bowiem obejście systemu ustanowionego przez decyzję ramową 2002/584, która przewiduje w sposób wyczerpujący podstawy odmowy wykonania. Jest tak, tym bardziej dlatego – jak zasadniczo stwierdził rzecznik generalny w pkt 62 i 63 swojej opinii – że dyrektywa 2016/343 nie zawiera przepisów mających zastosowanie do wydawania i wykonywania europejskich nakazów aresztowania.

48 Należy ponadto przypomnieć, że Trybunał orzekł, iż jeżeli wydające nakaz państwo członkowskie przewidziało kilkuinstancyjne postępowanie karne, w ramach którego mogą zatem być wydane kolejne orzeczenia, przy czym co najmniej jedno z tych orzeczeń było zaoczne, pojęcie „rozprawy, w wyniku której wydano orzeczenie", w rozumieniu art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584, należy interpretować w ten sposób, że dotyczy ono tylko tej instancji postępowania, która zakończyła się wydaniem orzeczenia prawomocnie rozstrzygającego kwestię winy zainteresowanego oraz wymierzonej mu kary, takiej jak kara pozbawienia wolności, po przeprowadzeniu ponownego badania sprawy pod względem merytorycznym zarówno co do faktów, jak i co do prawa (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 98).

49 W niniejszej sprawie przesłanki wskazane w art. 4a decyzji ramowej 2002/584, co do których powstała wątpliwość, której nie mogły wyjaśnić odpowiedzi otrzymane na pytania zadane przez Trybunał podczas rozprawy, to przesłanka dotycząca rzeczywistego otrzymania przez TR urzędowej informacji oraz przesłanka dotycząca pełnomocnictwa udzielonego przez TR obrońcom z urzędu wyznaczonym przez sądy rumuńskie. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez sąd odsyłający europejskie nakazy aresztowania, o których mowa w pkt 12 niniejszego wyroku, zostały wydane w następstwie dwóch wyroków apelacyjnych. TR nie stawił się na rozprawy apelacyjne i był reprezentowany przez obrońcę wyznaczonego z urzędu. Z informacji tych wynika natomiast, że jeśli chodzi co najmniej o jedno z postępowań w pierwszej instancji, TR wiedział o wyznaczonej rozprawie, udzielił pełnomocnictwa wybranemu przez siebie obrońcy, aby bronił go na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił go na rozprawie.

50 Wynika z tego, że sąd odsyłający, do którego należy weryfikacja, czy przesłanki ewentualnego stosowania art. 4a decyzji ramowej 2002/584 w rozpoznawanej przezeń sprawie są spełnione, powinien najpierw ustalić, czy zakresem pojęcia „rozprawa, w wyniku której wydano orzeczenie" w rozumieniu art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584, zgodnie z jego wykładnią dokonaną przez Trybunał, objęte są postępowania przeciwko TR w pierwszej instancji, czy też postępowania apelacyjne, a następnie zbadać, czy wspomniane przesłanki są spełnione w przypadku każdego z tych postępowań.

51 W przypadku gdyby wykonujący nakaz organ sądowy uznał, że przesłanki wskazane we wspomnianym art. 4a ust. 1 lit. a) lub b) wyłączające możliwość odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania nie są spełnione, to skoro omawiany art. 4a dotyczy przypadku fakultatywnej odmowy wykonania tego nakazu, sąd ten może w każdym razie uwzględnić inne okoliczności pozwalające mu na upewnienie się, że przekazanie zainteresowanego nie prowadzi do naruszenia jego prawa do obrony, i dokonać przekazania go do wydającego nakaz państwa członkowskiego (zob. podobnie wyrok z dnia 24 maja 2016 r., Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, pkt 50).

52 W ramach takiej oceny wykonujący nakaz organ sądowy będzie mógł mieć zatem na uwadze zachowanie zainteresowanego. To właśnie na tym etapie procedury przekazania można byłoby zwrócić uwagę między innymi na okoliczność, że zainteresowany usiłował uniknąć doręczenia skierowanej do niego informacji (zob. podobnie wyrok z dnia 24 maja 2016 r., Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, pkt 51), czy też że usiłował uniknąć jakichkolwiek kontaktów z obrońcami z urzędu wyznaczonymi przez sądy rumuńskie.

53 Podobnie wykonujący nakaz organ sądowy będzie mógł także wziąć pod uwagę okoliczność wskazaną we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przed Trybunałem, zgodnie z którą TR składał apelację od wyroków wydanych w pierwszej instancji, co potwierdzałoby, że udzielił obrońcy pełnomocnictwa, które było prawidłowe w świetle rumuńskiego prawa.

54 Gdyby miało się okazać, że to postępowania przed sądem pierwszej instancji, a nie postępowania apelacyjne, wchodzą w zakres pojęcia „rozprawy, w wyniku której wydano orzeczenie" w rozumieniu art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584, z informacji podsumowanych w pkt 49 niniejszego wyroku wynika, że przesłanki sformułowane w art. 4a ust. 1 lit. b) decyzji ramowej 2002/584, z zastrzeżeniem dokonania weryfikacji przez sąd odsyłający, wydają się spełnione, przynajmniej jeśli chodzi o orzeczenie stanowiące podstawę jednego z rozpatrywanych w postępowaniu głównym europejskich nakazów aresztowania, w związku z czym sąd odsyłający nie miałby możliwości odmowy wykonania tego nakazu aresztowania na podstawie art. 4a decyzji ramowej 2002/584.

55 Należy jednakże zauważyć, że brak możliwości powołania dyrektywy 2016/343 w celu przeciwstawienia się wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania w sytuacjach innych niż podstawy odmowy wykonania przewidziane w decyzji ramowej 2002/584, w żaden sposób nie wpływa na bezwzględny obowiązek przestrzegania przez wydające nakaz państwo członkowskie w jego porządku prawnym ogółu przepisów prawa Unii, w tym dyrektywy 2016/343. W razie potrzeby po upływie terminu transpozycji tej dyrektywy zainteresowany, w przypadku przekazania go do państwa członkowskiego wydającego nakaz, będzie miał możliwość powoływać się przed sądami tego państwa członkowskiego na te przepisy wspomnianej dyrektywy, które są z punktu widzenia ich treści bezwarunkowe i wystarczająco precyzyjne, jeśli państwo to nie transponowało dyrektywy do prawa krajowego w wyznaczonym terminie lub jeśli dokonało niewłaściwej transpozycji (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 lutego 2017 r., British Film Institute, C-592/15, EU:C:2017:117, pkt 13; z dnia 4 października 2018 r., Link Logistik N&N, C-384/17, EU:C:2018:810, pkt 47).

56 Z powyższych rozważań wynika, że art. 4a decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, iż w sytuacji gdy dana osoba uniemożliwiła jej osobiste wezwanie i nie stawiła się na rozprawie, ponieważ zbiegła do państwa członkowskiego wykonującego nakaz, organ sądowy wykonujący nakaz nie może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności wyłącznie na tej podstawie, że organ ten nie dysponuje zapewnieniem, iż w przypadku przekazania do państwa członkowskiego wydającego nakaz będzie przestrzegane prawo do wznowienia postępowania określone w art. 8 i 9 dyrektywy 2016/343.

W przedmiocie kosztów

57 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 4a decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji gdy dana osoba uniemożliwiła jej osobiste wezwanie i nie stawiła się na rozprawie, ponieważ zbiegła do państwa członkowskiego wykonującego nakaz, organ sądowy wykonujący nakaz nie może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności wyłącznie na tej podstawie, że organ ten nie dysponuje zapewnieniem, iż w przypadku przekazania do państwa członkowskiego wydającego nakaz będzie przestrzegane prawo do wznowienia postępowania określone w art. 8 i 9 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym.

Podpisy